

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 1996/60

Karar Sayısı : 1996/33

Karar Günü : 10.9.1996

R.G. Tarih-Sayı :R.G.'de yayımlanmamıştır. (Red)

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Kahramanmaraş Sulh Hukuk Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 9.7.1945 günlü, 4792 sayılı "Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu"nun 3995 sayılı Yasa ile değişik 19. maddesinin ikinci fıkrasının, Anayasa'nın 10. maddesine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

Sosyal Sigortalar Kurumu'na ait taşınmazın kira bedelinin her yıl yenilenen sözleşme gereğince Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığı'nca yayımlanan tüketici fiyat endeksinde açıklanan oranda artırılarak ödenmesini davalı kiracının kabul etmemesi üzerine açılan kira tesbit davasında dayanılan 3995 sayılı Yasa'nın 4. maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ilişkin davalı savının ciddi olduğu kanısına varan Mahkeme, bu kuralın iptali istemiyle Anayasa Mahkemesi'ne başvurmuştur.

III- YASA METİNLERİ

A- İptali İstenen Yasa Kuralı

9.7.1945 günlü, 4792 sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu'nun 3995 sayılı Yasa ile değişik 19. maddesinin iptali istenilen ikinci fıkrası şöyledir :

"Madde 19-

...

Kurumun sahibi bulunduğu gayrimenkullerin kira bedelleri, her yıl Devlet İstatistik Enstitüsü tüketici fiyat endeksindeki artış oranından az olmamak üzere rayiç veya emsal değerle belirlenir.

..."

B- Dayanılan Anayasa Kuralları

İptal isteminde dayanılan Anayasa kuralı şudur :

"MADDE 10.- Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz.

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar."

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince yapılan ilk inceleme toplantısında, itiraz yoluna başvuran Mahkemenin iptalini istediği kuralın bakmakta olduğu dâvada uygulanıp uygulanamayacağı sorunu öncelik taşıdığından, ilk inceleme raporu, dâva dosyası ve ekleri, iptali istenilen Yasa ve dayanılan Anayasa kurallarıyla bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra bu konu öne alınarak gereği düşünüldü :

Anayasa'nın 152., 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Yasa'nın 28. maddesi gereğince, bir dâvaya bakmakta olan mahkeme, uygulanacak bir kanun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görür ya da taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varırsa o kuralın iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurmaya yetkilidir. Burada sözü edilen "uygulanacak yasa kuralı" bakılmakta olan dâvayı yürütmeye, uyuşmazlığı çözmeye ve sona erdirmeye yarayacak kurallardır.

İtiraz eden Mahkeme, 1.6.1994 günlü, 3995 sayılı Yasa'nın 4. maddesiyle yeniden düzenlenen 4792 sayılı "Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu"nun 19. maddesinin ikinci fıkrasının iptalini istemektedir.

4792 sayılı Yasa'nın "Kurum Gelirleri" başlıklı 19. maddesinin birinci fıkrasında Kurum'un gelirleri sayılmış, ikinci fıkrasında Kurum'un sahibi bulunduğu taşınmazların kira bedellerinin belirlenme yöntemi açıklanmıştır. Davacı Kurum'un isteminde dayandığı ve Mahkemenin itiraz konusu yaptığı kural, taşınmazın sahibi bulunduğu Kurum'un kira bedeli konusunda izleyeceği yöntemi gösteren, davalıya değil davacıya yönelik olan bir düzenlemedir. Sosyal Sigortalar Kurumu'nun bu kurala göre belirleyeceği kira parasını kiracının kabul etmemesi durumunda kira tesbit davası açılabilir. Açılan kira tesbit davası ise itiraz konusu kurala göre değil, 6570 sayılı Yasa'nın Geçici 5. maddesine göre sonuçlandırılacaktır.

Dosyadaki bilgi ve belgelere göre, 4792 sayılı Yasa'nın Kurum'un sahibi bulunduğu taşınmazlarının kira bedelinin saptanmasında uygulayacağı yöntemi gösteren itiraz konusu kural Mahkemenin bakmakta olduğu dâvada uygulanacak kural olmadığından başvurunun Mahkeme'nin yetkisizliği yönünden reddi gerekir.

V- SONUÇ

İtiraz konusu kuralın bakılmakta olan dâvada uygulanma olanağı bulunmadığından mahkemenin yetkisizliği nedeniyle başvurunun REDDİNE,

10.9.1996 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Esas Sayısı : 1996/60
Karar Sayısı : 1996/33

Başkan	Başkanvekili	Üye
Yekta Güngör ÖZDEN	Güven DİNÇER	Selçuk TÜZÜN
Üye	Üye	Üye
Ahmet N. SEZER	Samia AKBULUT	Haşim KILIÇ
Üye	Üye	Üye
Mustafa BUMİN	Sacit ADALI	Lütfi F. TUNCEL
Üye		Üye
Fulya KANTARCIOĞLU		Aysel PEKİNER

EK GEREKÇE

Esas Sayısı : 1996/60

Karar Sayısı : 1996/33

Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu'nun, itiraz konusu 19. maddesinin ikinci fıkrası, Kurumun kirada bulunan taşınmazlara ait kira bedellerinin kurumca tek taraflı olarak bir idarî işlemle tesbitini öngörmektedir. Ancak, bütün kira ilişkilerini düzenleyen 6570 sayılı Kanun'un sonradan yürürlüğe konulan geçici 5. maddesi, Sosyal Sigortalar Kurumu'nun taşınmazları yönünden kira tesbit yetkisini, tekrar 6570 sayılı Kanun sistemi içine almış ve buradaki özel kuralları ile düzenlemiştir.

Bu ek gerekçe ile karara katılıyorum.

Güven DİNÇER

Başkanvekili